

NYHEDSBREV

- februar 2001

Inkontinens og hjælpemidler.

Af kontinenssygeplejerske Tina Schwennesen, Urinvejskirurgisk afd.K3, Skejby Sygehus.

Når man efter et længere undersøgelsesforløb får konstateret kræft i blærehalskirtlen og får tilbudt at få fjernet hele blærehalskirtlen, også kaldet radikal prostatektomi, gør man sig mange tanker om sygdommen, fremtiden etc. Samtidig bliver der givet mange informationer, som man skal forholde sig til både som mand og som ægtefælle/samlever. Det kan være information om risikoen for, at man efter operationen kan blive urininkontinent dvs. have svært ved at holde på vandet, og at der ofte opstår potensproblemer.

Naturligvis gør man sig tanker om de bivirkninger der kan opstå, men for mange kommer disse til at stå i skyggen af diagnosen kræft og det at blive rask.

Hvis problemerne opstår efter indlæggelsen, og man bliver utæt bare man rejser sig fra en stol eller den manglende potens efter nogen tid alligevel viser sig at være et problem for den ene eller begge parter, så oplever mange, at det påvirker deres selvværd og mandighed. Det er derfor vigtigt, at man kan tale med sin partner om disse problemer, men også at man oplever at få professionel rådgivning og vejledning i bl.a. hjælpemidler, og ved hvem man kan kontakte ved problemer, så de ikke bliver unødvendigt store.

Jeg vil i det følgende skitsere forløbet efter operationen med fokus på inkontinensproblemer, vigtigheden af bækkenbundsøvelser, hjælpemidler, samt tilskud til hjælpemidler.

Inkontinens og bækkenbundstræning.

Efter operationen har man et kateter i blæren, som først fjernes efter cirka 3-4 uger, da operationssåret skal have ro til at hele og hævelsen omkring urinrøret skal aftage.

Når katetret fjernes oplever mange at de ikke kan holde på vandet, og det kan variere fra let til total inkontinens. For de fleste er den totale inkontinens kun en overgang, der kan vare fra dage til uger. Omkring 3-5 % vil få et varigt inkontinensproblem i en sådan grad, at det kan komme på tale at indoperere en kunstig lukkemuskel.

Mange oplever imidlertid en stor forbedring af deres inkontinensproblem, når de får optrænet deres bækkenbund - et ukendt fænomen for de fleste mænd.

På Skejby Sygehus bliver de mænd, der skal have fjernet deres blærehalskirtel på grund af kræft, instrueret i bækkenbundsøvelser af en specialuddannet fysioterapeut før operationen, og der følges igen op på træningen, når katetret er fjernet. Derudover har man mulighed for at henvende sig til fysioterapeuten, hvis man på et senere tidspunkt har brug for yderligere hjælp til træningen.

PROPA samarbejder med

Kræftens Bekæmpelse

Årsagen til, at det er så vigtigt at lave bækkenbundsøvelser efter operationen er, at en del af lukkemusklen går tabt, når blærehalskirtlen fjernes. Med en veltrænet bækkenbund kan man "redde" nogle af de utæthedsepisoder man måske ellers ville opleve i forbindelse med f.eks. løft, latter, pludselige bevægelser, også kaldet stresinkontinens. Det er vigtigt at træne og blive ved med dette – øvelse gør mester.

Tilskud til hjælpemidler.

Hvis man i efterforløbet ikke kan holde på vandet, så har man brug for nogle hjælpemidler, der passer til ens behov, og det er vigtigt at understrege, at det ikke er nogle hjælpemidler, man selv skal ud at anskaffe sig, medmindre man ønsker det.

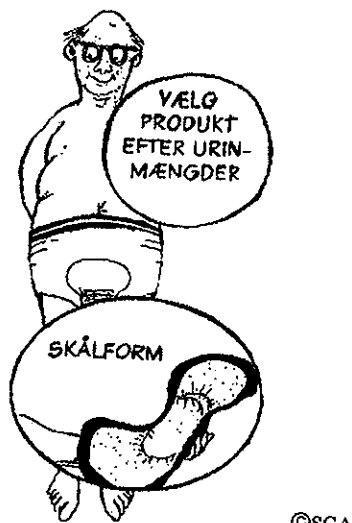
Så længe ens inkontinensproblem er midlertidigt problem, som det er for lang de fleste i perioden efter fjernelsen af katetret, så skal sygehuset udlevere bleer – og der kan let være tale om mange bleer i flere forskellige størrelser, man har brug for.

Fortsætter problemet dvs. er det et vedvarende problem, kan man få et hjælpemiddel gratis leveret fra bopælskommunen jvf. servicelovens § 97. Oplægget til en bevillingsansøgning kan laves af sygehuset, men det er en sagsbehandler eller sygeplejerske i den respektive kommune/lokalcenter, der bevilliger hjælpemidlet. Det skal bemærkes, at det skal være lægeligt begrundet i patientjournalen, at der er tale om et varigt problem.

Får man afslag på en hjælpemiddelbevilling, skal man bede om et skriftligt afslag, hvorefter man kan anke afgørelsen til statsamtet.

Hvilke hjælpemidler findes der og hvordan anvendes de?

Når man er inkontinent i efterforløbet kan førstevalget af hjælpemiddel være et urinbind/ble. Man skal i denne situation ikke vælge sin hustrus hygiejnebind, da de er beregnet til at suge blod og ikke urin. Størrelsen af bleer afhænger af, hvor utæt man er, og man kan godt have brug for flere forskellige størrelser i løbet af døgnet. Nogle mænd anvender almindelige urinbind/bleer andre anvender urinbind til mænd – også kaldet dråbesamlere eller "kræmmerhusse", da de har form som et sådant og fungerer ved at penis placeres ned i denne "kræmmerhusse". Hvis man er meget utæt, suger den imidlertid ikke nok.

©SCA

Når man anvender en ble, er det vigtigt, at den placeres og sidder korrekt, for at man kan opnå den bedste virkning. Bleen gives et "knæk" på langs, så den bliver "skålformet", herefter fjernes tapestrimlen og den sættes fast i underbukserne op foran penis. Det er vigtigt at man har et par stramtsiddende underbukser på, så bleen bliver holdt på plads. Som en midlertidig løsning kan et par nettrusser bruges, ellers er det bedst med et par af de mange lækre bukser, der er specialsyet til formålet – forhandles af flere forskellige firmaer. De løstsiddende boxershorts duer altså ikke i denne sammenhæng.

Føler man, at urinen siver hele tiden, kan man anvende et uridom, som er en form for kondom der rulles på penis. Uridomet kobles til en urinpose med slange på, så den kan sættes på låret vha. en benpose eller et lårelastik. Urinen løber kontinuerligt ned i posen og tømmes efter behov vha. en bundventil. Uridomet findes i fem forskellige størrelser, og det er vigtigt at uridomet passer for ellers vil det glide af. Fungerer det første ikke, så er det måske en anden størrelse eller et andet mærke, der skal forsøges – så opgiv ikke efter første forsøg!

Er ens inkontinensproblem mindre dvs. der kommer et lille "skvæt" eller et par dryp i forbindelse med en uventet bevægelse, løft og lignende, eller anvender man kun bleen for en sikkerheds skyld, så er inkontinenstrusser en mægtig god løsning for mange.

Der findes flere forskellige typer på markedet men det, der er det smarte er, at bleen er erstattet af et indlæg i enten uld eller kunststof, der opsuger urinen. Man bliver herved fri for at have en "løstsiddende" ble i underbukserne, og man har et par "normalt udseende" underbukser på. Man skal som en regel have et par underbukser til hver dag, men de kan vaskes igen og igen. Om der gives tilskud til disse bukser er forskellig fra kommune til kommune – men et argument kunne være, at de erstatter bleerne.

Det der er vigtigst i valget af hjælpemiddel er, at det opfylder ens behov, og at man er så tryk ved det, at man i stor udstrækning kan genoptage sit "normale liv"- og her er det især vigtigt, at man ikke føler at man går og lugter af urin, hvilket mange naturligt bekymrer sig om. For at undgå lugtproblemer er det vigtigt at vaske sig forneden 1-2 gange dagligt med en mild intimsæbe. Derudover kan man med fordel anvende en vaskecreme ved bleskift – intimsæbe og vaskecreme kan bl.a. købes på apoteker og materialister.

For meget vask og vask med parfumeret sæbe kan give irriteret hud, som kan blive grobund for bakterier og svampe, så find en gylden middelvej – og husk, at det er kun "gammel" urin, der lugter!

Nogle gange må man prøve sig lidt frem for at finde det hjælpemiddel, som passer bedst til en, og her skal de forskellige muligheder præsenteres for en på sygehuset og der skal gives råd og vejledning i at bruge disse. På urinvejskirurgisk afdeling på Skejby Sygehus har vi lavet et "showroom", hvor vi på en overskuelig måde præsenterer de forskellige hjælpemidler, så man kan få et samlet billede af, hvad der findes på markedet.

Patientberetning.

Preben Rasmussen der har fået fjernet sin blærehalskirtel, har nedfældet nogle betragtninger om

sine afprøvninger af hjælpemidler til løsning af utæthedsproblemer og han skriver følgende:

Efter fjernelse af min blærehalskirtel opstod visse utæthedsproblemer, specielt i forbindelse med bevægelse, løft, host, nys og ophidselse.

God kompetent information og instruktion af såvel ambulatoriepersonalet på K3 som fysioterapeuter på Skejby Sygehus har nedbragt mine gener af utætheden.

Nu, cirka et halvt år efter operationen, er problemerne minimeret og optræder reelt kun om dagen og med begrænset mængde. En optræning af bækkenbundsmusklerne har været medvirkende.

Til afhjælpning har forskellige hjælpemidler været i brug og er dermed afprøvet.

Der er tre væsentlige krav, der skal opfyldes. Det skal være funktionelt sikkert, komfortabelt, diskret og lugtfri. Disse krav har jeg fået opfyldt ved brug af følgende produkter. "Hammerthor" – kombineret med CONVEEN DRÅBESAMLER normal (80 ml – til penis alene – fastholdes med tape). WoolTec Man specialtrusse med indsyet uldindlæg, som er en velsiddende behagelig trusse, som erstatter engangsartikler og almindelige trusser.

"I lyst og nød..."

Erotisk inspiration og muligheder for kræftramte mennesker

Selvom kroppen udvikler en sygdom, der har konsekvenser for ens livsstil, er livet og kærligheden ikke ovre!

Der findes fortsat mange muligheder for at udforske den vidunderlige dimension i livet, som ens seksualitet giver en – og måske endda at bruge den til at bearbejde det faktum, at man nu skal tage stilling til, hvordan ens livskvalitet kan opretbeholdes i denne personlige krisesituation.

Hvis man med sin kæreste har en åben samtale, er det befriende at turde fortælle hende om de følelser af frustration og om ens rædsel for at ikke være tilstrækkelig, for at være handicappet, så man ikke kan tilfredsstille sin partners lyster. Det bedste er, at det er langt mere tilfredsstillende at have denne åbne kommunikation og en parathed til at eksperimentere sammen for at finde alternative veje til erotisk udfoldelse og glæde..

Hvis man på grund af en operation ikke kan få erektion, men alligevel vil nyde sex og samvær med sin elskede, findes der mange forskellige erotiske hjælpemidler; dildoer, vibratorer, klitoris-stimulatorer, der alle sammen kan hjælpe med til at stimulere ens partner. Vær ikke flov over at udforske et nu om dage ganske almindeligt alternativ til missionærstillingen. Det er enhvers ret at få glæde af teknikken vidundere - også i denne mere intime sfære. En dildo er en blød penis-atrap uden vibrationer, der i den bedste kvalitet er af silikone, et slags gummi, der føles meget naturlig og ikke indeholder sundhedsskadelige tilsætningsstoffer, sådan som plastik-dildoer ind imellem kan gøre.

Det langt mest populære sex-legetøj er vibratorer i alle mulige former og farver. Det er nemt at bruge en vibrator, og det er svært ikke at nyde de hurtige vibrationer i skeden og på klitoris. Man kan også med fordel dele den vibrerende oplevelse, da mænd sagtens også kan finde erotisk nydelse i disse vibrationer rundt om testiklerne og roden af penis. Analsex med såkaldte "buttplugs", et smøremiddel, er også et udmærket alternativ til nydelse for begge parter, da mange nervepunkter rundt om ringmuskulaturen gør dette til et sted med stort potentiale for gensidig nydelse.

Hvis man mangler inspiration til at gå i gang med denne sanselige dannelsesrejse, kan man skaffe med sig en erotisk film med hjem og se den sammen, grine lidt af modellerne og tillade sig at blive ophidsede eller ej. Det er nu meget personligt, hvad man finder stimulerende - men videofilm kan være en udmærket måde at lære nye sider af sig selv og sin partner at kende.

Menneskets største erotiske organ er hjernen, og med lidt udfoldelse af fantasi findes der uendeligt mange lege og spil at krydre sin tilværelse med: rollespil, erotiske brætspil eller lege, som man selv opfinder. Det afgørende er at acceptere sin sygdom og de muligheder man har med den, og så i stedet for at bukke under i fortvivlelse at gøre det bedste ud af livet her og nu - for sin egen skyld og for sin elskedes.

Sabina Elvstam Johns

LUST, Mikkell Bryggersgade 3 A, 1460 Kbh K, Tel: 33 33 01 10, en alternativ erotisk butik for kvinder og mænd, i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse.

Yderligere information ved henvendelse til butiken eller LUSTs website: www.lust.dk

INDHOLD

Hjælpemidler:

Inkontinens og hjælpemidler, af Tina Schwennesen	s. 1
I lyst og nød, af Sabina Elvstam Johns	- 4

Oplysning på internettet:

God viden om prostatakræft på internettet, af Tor Oyan	- 6
--	-----

Nyt fra udlandet:

Hvad er prostatacancerens kliniske udbredelse, af Jens Hasfeldt	- 7
Hvar er PC-SPES?, af Jennifer Pedersen	- 9

Nyt fra medicinudvalget:

Nordiske og amerikanske undersøgelser af hajbrusk og hajleverolie, af Ole Sonne	- 10
Om kosttilskuddet "Immuno Pro", af Ole Sonne	- 13

PROPA-nyt:

Medicinudvalg dannet	- 13
Midtjylland og Midtsjælland på vej til at danne lokalforeninger	- 14
Nyhedsbrevet søger ny redaktør	- 14
Hvem vil passe mødekalenderen?	- 15
Hjælp til at pakke Nyhedsbrevet	- 15
PROPA har fået hjemmeside	- 15

MØDEKALENDER

- 16

Bestyrelsens navne og adresser	- 20
Illustrationsark til Jens Hasfeldts artikel	hæftet bagpå

God viden

om prostatakræft på internettet

Af Tor Øyan, chefkonsulent, Kræftens Bekæmpelses kommunikationssekretariat.

Det er svært at overskue internettet. Men det indeholder muligheder for mænd med prostatakræft for at få både interessant viden om deres sygdom og kontakt til ligestillede. Ved at vide, hvad man søger efter, holde sig afsenderen for øje og kende nogle gode sygdomsportaler, er man godt på vej.

Hvad søger jeg efter?

Når man søger en bestemt form for information på internettet, er et godt sted at starte altid at gøre sig klart præcis, hvad man søger efter. Søger man f.eks. viden om en bestemt behandlingstype, om prostatakræft generelt, om et bestemt behandlingssted eller er det andre patienters erfaringer, man er interesseret i? Det er ting, der er gode at vide, inden man begynder at lede. For det første fordi man skal tænke efter, hvad man vil bruge informationerne til og for det andet, fordi de er afgørende for, hvilke søgeord der er relevante at bruge og hvilke kategorier man skal vælge at søge i. Søger man f.eks. på ordet "cancer" kan man regne med at få op til 3 millioner hits og på ordene "prostate cancer" får man af vide, at der findes 135.000 hjemmesider, der nævner det emne. Stillet overfor så store mængder information, er det godt at vide, hvad man skal vælge fra. De fleste portaler (f.eks. www.jubii.dk, www.yahoo.dk, www.sol.dk) indeholder vejledninger til, hvordan man søger præcist efter et emne. De kan være nyttige at bruge til at få skilt det mest irrelevante fra.

Afsender af informationen

Der findes mange hjemmesider der handler om kræft og specifikt om prostatakræft, men der er stor forskel på kvaliteten af indholdet på disse hjemmesider. Det er altid et godt kriterium at holde sig for øje, hvem afsender af hjemmesiden er (hvem er ansvarlig for hjemmesiden og garanterer for indholdet af det der står på den?), og overveje hvor meget troværdighed man tilskriver personen eller institutionen til at udtale sig om kræft. Man kan f.eks. kigge på, om man er inde på en hjemmeside, der er lavet af en privat person eller om man er på en side, der drives af en kræftorganisation eller et hold læger fra et universitet. Indenfor kræftområdet findes der mange hjemmesider om forskellige alternative behandlingsformer. Nogle af dem drejer sig om at promovere og sælge et bestemt produkt og det farver ofte den information, de ellers giver om kræft.

Sygdomsportaler: en let vej til god information

En af fordelene ved at søge information om kræft via en sygdomsportal er, at der er nogen der allerede har 'ryddet op' i de mange forskellige hjemmesider for en. Generelt kan man sige, at der findes nogle få store hjemmesider om kræft, som indeholder den bedste og meste aktuelle viden. De er sikre steder at gå hen, hvis man vil vide noget om prostatakræft. En af de bedste er det amerikanske National Cancer Institutes hjemmeside - Cancernet. Her findes uddybende, aktuel og detaljeret information om forskellige kræfttyper, behandling, forskning og meget andet, der vedrører kræft. Cancernet finder du på adressen: www.cancernet.nci.nih.gov Kræftens Bekæmpelses egen hjemmeside indeholder ligeledes meget information om kræft generelt, og specifikt om de forskellige kræftformer, hvor al information er skrevet på dansk. Adressen er: www.cancer.dk Her finder du også et debatforum, hvor du kan stille spørgsmål og få svar fra f.eks. en læge og du har mulighed for at få kontakt til andre kræftpatienter eller pårørende. De store hjemmesider vil for det meste også have en 'linksamling'. Det er en henvisning til andre hjemmesider, som dem der står bag hjemmesiden finder troværdige og interessante i forhold til emnet. De er på den måde en slags udvalgt information, der er vurderet

som relevant og god. Man kan faktisk gå så vidt som at sige, at de store 'kræftportaler' indeholder 99% af den interessante og aktuelle information, så et godt råd er at gå derhen, hvis man vil holde sig velinformeret om kræft og opdateret om nye behandlingsformer. Resten af de hjemmesider der findes om kræft (og det er mange) er mere marginale og det man først og fremmest kan finde 'ude i krogene' er personlige beretninger og erfaringer og ikke så meget ny viden. Her følger et nogle hjemmesider som Kræftens Bekæmpelse synes indeholder god og relevant information om prostatakraft på forskellige måder.

www.cancernet.nci.nih.gov

Det amerikanske National Cancer Institutes hjemmeside, indeholder meget aktuel og god information om kræft skrevet på engelsk. Du kan gå direkte til siderne om prostatakraft på adressen:

http://cancernet.nci.nih.gov/Cancer_Types/Prostate_Cancer.shtml

Og du kan gå direkte til deres linksliste til yderligere 4 gode sider på engelsk om prostatakraft på adressen:

<http://cancernet.nci.nih.gov/cancerlinks.html#prostatecancer>

www.cancer.dk

Kræftens Bekæmpelses kræftportal. Indeholder uafhængig information om kræft, skrevet af læger på dansk. Her findes desuden debatforum, nyt i pressen om kræft, on-line rådgivning og meget andet. Gå direkte til siderne om prostatakraft på adressen www.cancer.dk/prostata og til patientforeningen PROPA på www.cancer.dk/propa

www.netdokter.dk

Netdokter er en dansk portal der handler om sygdom og sundhed generelt. Der findes også information om prostatakraft skrevet af en læge på dansk. Den direkte adresse til de sider er:

www.netdokter.dk/sygdomme/fakta/prostata-kræft.htm

www.cancerguide.org/pros_cons.html

Cancerguide er en privat hjemmeside der henvender sig til alle typer kræftpatienter. Den er amerikansk og manden bag den ønsker at give en indsigt i de fordele og ulemper, der kan være, ved selv at søge information om sin kræftsygdom.

NYT FRA UDLANDET

HVAD ER PROSTATA CANCERENS KLINISKE UDBREDELSE?

Af medlem af PROPA og reporter for os fra Frankrig, konsulent Jens Hasfeldt, bosat i Frankrig.

NB: Før du læser artiklen, så tag bagsiden og læg den ved siden af artiklen.

Artiklens farveillustrationer findes vedhæftet på bagsiden. Den brunlige hjerteformede figur viser prostatakirtlen, urinrøret går ned derfra, de blå figurer viser vesiclerne eller sædkirtlerne, de røde figurer viser kræftcellernes udbredelse

Der findes forskellige systemer til at undersøge og kortlægge prostatakraftens udbredelse. Det mest anerkendte hedder TNM, hvor T står for primær tumoren/svulsten i selve prostatakirtlen, N for spredning til lymfesystemet (eng. 'lymph nodes') og M for om canceren har spredt sig til andre dele af kroppen (eng. 'metastatic disease'), f.eks. normalt knogler, lunger og lever.

Den klinisk konstatering af udbredelsen er et udtryk for tumorens omfang eller volumen. Den fortæller om sygdommens spredning og er en del af de parametre eller målesystemer, der gør klart, om patienten egner sig til kirurgisk fjernelse af prostata (radikal prostatektomi), ekstern

stråling, 'seed'/stråle-indplantning, hormon-behandling, etc. eller en kombination af nogle af disse behandlingsmetoder.

Den kliniske fastlæggelse af kræftens udbredelse omfatter ikke en patologisk undersøgelse (se herom Gleason Klassificerings Systemet, som bringes i næste nummer af Nyhedsbrevet), men er for det meste baseret på, at lægen føler på prostata gennem endetarmen (digital rektal undersøgelse = DRU). På hospitaler eller hos speciallæger kan DRU kombineres med en ultralyds-undersøgelse af prostata – en metode, som er godt på vej i Danmark. DRU giver alene en vurdering af primær tumoren (T), hvorimod der skal andre undersøgelser til for at stille diagnosen, om lymfesystemet (N) er involveret eller om canceren har spredt sig til andre dele af kroppen (M).

Den kliniske undersøgelse klassificeres systematisk i fire hovedstadier: T1, T2, T3 og T4.

T1 betyder, at lægen ikke kan føle tumoren gennem fingeren (ikke-palperbar). T1 er underopdelt i T1a, T1b og T1c. Det mest normale er T1c, som betyder at prostatakraften er diagnosticeret som følge af en unormal PSA, uden at dette har kunnet verificeres gennem en DRU. T1a og T1b er også ikke-palperbare, men tumoren er fundet i forbindelse med en skrælning af prostata gennem urinrøret. En tumor er T1a, hvis der er fundet kræftceller i mindre end ($\leq$) 5% af det udtagne materiale og T1b, hvis der er fundet cancer i mere end 5% af materialet.

En T2 tumor indebærer en følelig (palperbar) tumor, som synes at være afgrænset til prostataen. T2 er igen underopdelt i T2a, T2b og T2c. En T2a indikerer, at tumoren er begrænset til $\leq$ 50% af den ene side (lap) af prostataen (figur 1 på illustrationsarket, som er hæftet som bagside på Nyhedsbrevet). En T2b indikerer, at tumoren er udbredt i mere end 50% af den ene side af prostataen (figur 2). En T2c indikerer, at tumoren er udbredt i begge sider af prostataen (figur 3).

Når der i forbindelse med en DRU er opdaget en palperbar sygdom, som indikerer, at tumoren har bredt sig og er gået igennem kapslen udenom prostata-kirtlen, taler man om, at den kliniske undersøgelse viser stadiet T3. T3 er så igen underopdelt i T3a, T3b og T3c. T3a betyder, at tumoren har bredt sig udenfor kapslen på den ene side (figur 4). T3b betyder, at tumoren befinder sig udenfor kapslen på begge sider (figur 5). T3c betyder, at tumoren har spredt sig til sædkirtlerne (vesiclerne, figur 6).

En T4 indebærer, at tumoren har spredt sig til andre dele udenfor prostata-kapslen end vesiclerne. T4 er igen underopdelt i T4a og T4b. T4a indikerer, at tumoren har spredt sig til blærehalsen, endetarmens lukkemuskel eller til selve endetarmen (figur 7). T4b betyder, at kræftcellerne har bredt sig til løftemuskulaturen omkring endetarmen eller til bækkenet (figur 8).

Den kliniske kortlægning af kræftens omfang holdes sammen med PSA-værdien og Gleason-klassificeringen i Partin-tabellerne til at give en overordnet risikovurdering af sygdommen.

Jens Hasfeldt

(Jens Hasfeldts artikler om Gleason-klassificering og Partin-tabellerne bringes i de to kommende numre af Nyhedsbrevet).

Hvad er PC-SPES?

Af pårørende-medlem af PROPA Jennifer Pedersen, en af vores engelsk-amerikanske forbindelser.

Foranlediget af ordduellen om PC-SPES i forrige nummer af Nyhedsbrevet (oktober 2000) har jeg prøvet at undersøge, hvilken videnskabelig forskning der p.t. foretages i produktet, da de hidtidige rapporter om dens anti-prostatakræft-virkning, mest har været af anekdotisk karakter.

Hvad ved vi nu om PC-SPES?

Formularen for PC-SPES kommer fra Taiwan. Det fik navnet "PC" for prostata cancer og SPES er latin for håb, for at appellere til os som vesterlændinge. Det er en blanding af 8 urter. Det anvendes i stigende grad af mænd med fremskreden prostata-cancer, som en mulig behandling når standard-hormonterapi ikke længere virker. Det skulle både reducere PSA-tallet og svulster. Det kom på markedet i 1996, og er et meget dyrt produkt, der blandt andet sælges over internettet.

Som bekendt bruger man i dag forskellige medicinske midler, såsom Lupron, Zoladex og Casodex m.fl. som behandling af prostatakræft, som er avanceret udenfor prostatakirtlen, og som man derfor ikke kan tilbyde operationen radikal ektomi = fjernelse af prostata. Har sygdommen spredt sig trods brug af den traditionelle medicin, findes der en del patienter, der bruger PC-SPES som alternativ behandling. Tidligere har man brugt det kvindelige kønshormon, østrogen, som gav en lignende effekt, men man er gået bort fra det, da det blandt andet gav en tendens til blodpropper. Man har en ide om at PC-SPES har en østrogen-lignende virkning.

Ifølge Kelly, DO, Memorial Sloan -Kettering Cancer Center, New York, har der været nogle undersøgelser af PC-SPES' virkning, men de er for det meste upræcise. Man ved endnu ikke noget om dets mekanismer, dets effekt på længere sigt, og omfanget af bivirkningerne

De seneste pålidelige resultater i forskningen af midlet er stadigvæk dem, som Martin Flood refererede til i Nyhedsbrevet, oktober 2000, publiceret i Journal of Clinical Oncology 18: 2000 "A prospective trial of the herbal supplement PC-SPES in patients with progressive prostate cancer. skrevet af Small EJ, Reese DM, Frohlich MW, Bok RA, Shinohara K, Grossfeld G, Rosenblatt Z, Kelly WK, Corry M.A."

Forsknings-resultaterne antyder at PC-SPES har den samme virkning som østrogen, men at den observerede effekt af PC-SPES overstiger den man kunne forvente af østrogen alene, og gør derfor yderligere undersøgelser ønskelige. Small, medical doctor og professor i medicin ved University College, San Francisco, og hans kolleger ved Dana Farber Cancer Institute, Boston har iværksat et forskningsprojekt med 100 patienter, hvor man håber at finde frem til, om virkningen skyldes aktive anti-cancer ingredienser eller østrogener. "Undersøgelsen er vigtigt" siger Small, "da det vil hjælpe os til at forstå PC-SPES mekanisme."

Der vil gå mindst et år før der kommer nogle resultater af denne forskning, men jeg vil følge udviklingen og fortælle her, når der er nyt.

Elin Thomasson, Strandvænget 3 st.tv. 2100 København Ø, tlf. nr aften: 39294337, har henvendt sig til redaktionen med ønsket om gennem Nyhedsbrevet at høre fra pc-spes-brugere.

NYT FRA "MEDICINUDVALGET"

Nordiske og amerikanske undersøgelser af hajbrusk og hajleverolie
Af Ole Sonne

Bogen "Kræft - og jagten på mirakler" (forlaget MODTRYK, 1994) omhandler forholdet mellem den etablerede vestlige lægevidenskab og den alternative medicin. Den er skrevet af den norske læge Stig Bruset, som har fem års erfaring i arbejdet med kræftpatienter og også har været rådgivende læge for Oslo Kreativitetsscenter. Herigennem har han fået førstehåndskendskab til blandt andet psykologisk støtte, immunstimulerende urter, kost-intervention og vitamin- og mineraltilskud.

I kapitlet "Behandlingsformer i grænselandet mellem konventionel og alternativ medicin" skriver han om hajleverolie:

Hajen har påkaldt sig særlig interesse i kræft-sammenhæng. Ifølge amerikanske forskere fandt man ved en undersøgelse af ialt 25.000 hajer kun ét tilfælde af kræft. Da hajer tilmed ofte lever i forurenede havneområder og ernærer sig af diverse affald, mener mange, at de må have indbygget et effektivt forsvar mod kræft. Forskerne har derfor ledt efter et specielt stof, som skulle hindre svulstdannelse, og bl.a. undersøgt brusk og hajlever. I hajbrusken har man ifølge artikler i bl.a. Science (Lee 1983, 1984) fundet et stof, som hindrer dannelsen af nye blodårer og derved hæmmer svulstvækst.

Hajleverolie betragtes i Sverige som et lægemiddel, men forhandles i Norge og Danmark gennem helsekostforretningerne.

Mange alternative udøvere anbefaler hajleverolie til deres patienter, først og fremmest på grund af dens indhold af alkoxyglyceroler. Disse stoffer blev isoleret i begyndelsen af dette århundrede og har betydning for knoglemarvens evne til at danne hvide blodlegemer og blodplader - de samme stoffer findes i øvrigt i modermælk. Knoglemarvsskader er en frygtet bivirkning af både kemoterapi og strålebehandling.

Ifølge professor Ingemar Joelsson, Kvinnokliniken i Umeå, har hajleverolie følgende dokumenterede virkninger (1988):

1. Beskytter mod stråleskader på knoglemarv og væv.
2. Fremmer sårheling.
3. Stimulerer immunforsvaret (museforsøg).
4. Hæmmer vækst af svampe og bakterier.
5. Skader kræftceller.

I 1988 publicerede den svenske socialstyrelse 5 tilfælde, der muligvis skyldtes bivirkninger af hejleverolie. Det drejede sig om 2 tilfælde af blodpropper i lungerne, 2 tilfælde af hudreaktioner og 1 tilfælde af nedsat antal hvide blodlegemer (Myhr 1990).

Hajleverolie anvendes ofte i forbindelse med strålebehandling af kræftsyge, så det kan være svært at skille dens eventuelle bivirkninger fra selve sygdommen og fra bivirkningerne af strålebehandling. Ikke desto mindre er der grund til at mane til forsigtighed med indtag af alkoxyglyceroler.

Ikke alle lægevidenskabelige forsøg giver opmuntrende resultater - her skal kort refereres udfaldet af 2 danske samt 2 udenlandske projekter:

1. "Virkningen af hajbrusk-ekstrakt på vækst og spredning af metastaser af SCCVII carcinom."

Afd. for eksperimentel klinisk onkologi, Aarhus Universitets Hospital (1998) - M.R. Horsman, J. Alsner, J. Overgaard.

Forsøgs-mus med kræftsvulster fik i op til 25 dage indgivet en daglig dosis på 5-100 mg af to forskellige hajbrusk ekstrakter i vandig opløsning (Sharkilage og MIA Shark Powder). I sammenligning med ubehandlede mus fandtes ingen bivirkninger i form af vægtændring og dødelighed. Nok så vigtigt: ingen af hajbrusk-præparaterne bremsede svulsternes vækst, ej heller forhindrede de udvikling af metastaser i musenes lunger.

Konklusion: Vore resultater understøtter ikke den tænkte brug af hajbrusk som anti-cancer behandling.

2. "Hajbrusk som behandling af patienter med fremskreden brystkræft. Fase II forsøg omfattende bedømmelse af indvirkningen på livskvalitet".

Afd. for onkologi, Kbh. Universitets Hospital i Herlev (2000) L. Adrian, C. Kamby, P. Nielsen.

I forsøget indgik 17 patienter (ptt.), der alle havde gennemgået langvarig konventionel behandling (beh.) uden positive resultater. Efter 1 md. behandlingsfri pause fik ptt. en daglig dosis på 24 kapsler á 740 mg hajbrusk som monoterapi.

Efter 3 mdr. var tilstanden forværret hos 15 ptt. - 1 pt. opnåede delvis bedring efter 1 mmd. og var stadig bedret efter 4 mdr., men udviklede metastaser i hjernen - 1 pt. med knoglemetastaser var uændret efter 13 mdr. og fortsætter beh..

Konklusion: Dette forsøg kunne ikke fremvise nogen signifikant anti-tumor aktivitet, ej heller forbedring af livskvaliteten.

3. "Hajbrusk som oral behandling af patienter med fremskredne hjerne-svulster. Fase II pilot forsøg".

Medicinsk Center, Hackensack Universitet, NJ, USA
R.J.Rosenbluth, A.A.Jennis, S.Cantwell, J.De Vries.

Forsøget omfattede 12 ptt., hvoraf ingen havde positiv effekt af konventionel beh.. Alle havde forværret tilstand efter bestråling og/eller kemoterapi. Hajbrusk blev givet som monoterapi med 96 g/dag (Benefin TM), kontrolundersøgelse efter 8 og 20 uger. 10 ptt. gennemførte beh., men der var ingen som udviste delvis eller fuld bedring.

Konklusion: Dette begrænsede forsøg viste ingen signifikant anti-tumor aktivitet. Et længere behandlingsforløb eller et fremtidigt fund og renfremstilling af en aktiv komponent i hajbrusk vil muligvis vise sig mere virksom.

4. "Fase I/II forsøg over sikkerhed og virkning af hajbrusk ved behandling af fremskreden kræft".

Cancer Treatment Centers of America, Arlington Heights, IL USA
G.T Anderson, D.R.Miller et al.

I forsøget deltog ialt 60 ptt. med forskellige fremskredne kræftsygdomme (heraf 8 med prostatakraft). Alle havde tidligere uden resultat fået konventionel beh.. Som monoterapi var var doseringen af hajbrusk individuel med 1 g pr. kg legemsvægt daglig over 12 uger. Resultat: 10 ptt. mødte af forskellige grunde ikke op inden den første kontrolundersøgelse (6 uger) - 5 ptt. udgik grundet bivirkninger (mave, tarm). Sygdomsforværring forekom ved 6 og 12 ugers kontrollen (hhv 22 og 5 ptt.) - af disse døde 5 i beh.forløbet. For 10 af ptt. var sygdommen stabil i 12 uger eller mere.

Konklusion: Under de specielle vilkår for dette forsøg var hajbrusk virkningsløs som monoterapi ved fremskreden kræftsygdom. De 10 stabile tilfælde svarer til resultater, som opnås hos tilsvarende ptt., der kun får understøttende omsorg.

Om kosttilskuddet "Immuno Pro"

Af Ole Sonne

"Immuno Pro" er et kosttilskud i kapselform, som fremstilles i Japan. Det påståede helbredende virkning tilskrives primært indholdet af en svampe-ekstrakt, - den hyppigste indikation er "kronisk træthedssyndrom".

Det forhandles gennem "Klinik La Vie - Center for Alternativ Behandling", og indeholder 4 naturprodukter: Artiskok-ekstrakt

- Cayenne peber - Papain (enzym fra papayafrugten) og ekstrakt af Shiitake-svampen som bruges i traditionel kinesisk medicin under navnet Lentinan.

På baggrund af kapslernes udbredelse i fjernøsten samt resultater med kræft-mus i laboratorieforsøg, tilrettelagde et californisk medicinsk center i 1998 en åben pilot-undersøgelse med henblik på behandling (beh.) af kræft. Man valgte patienter med prostatakraft, fordi den let gennemførlige PSA-analyse (med forhøjelse eller sænkning) næsten altid indikerer sygdommens forværring eller forbedring.

I forsøget indgik 62 ptt., som efter konventionel beh. stadig havde forhøjet PSA. I seks mdr. indtog de 16-25 kaps./daglig (beregnet efter patientvægt) som monoterapi.

Såfremt resultatet af denne beh. faldt positivt ud, var det planen at starte et lægevidenskabeligt dobbelt-blindt projekt med placebo kontrolgruppr.

En opgørelse af pilot-undersøgelsen var skuffende: af de 62 ptt. opnåede 54 ingen sænkning af PSA-værdierne - 7 udgik af forsøget grundet en forhøjet PSA som krævede centrets traditionelle beh. - og 1 pt. blev udtaget til kirurgisk beh..

Kun 4 ptt. udviste stabil PSA, der opfattedes som mulig virkning af svampe-ekstrakten. Disse 4 udgør en virkningsgrad på ca. 7% af de 54, som gennemførte pilot-projektet.

PROPA - NYT:

"Medicinudvalg" dannet

Blandt vore medlemmer sidder selvfølgelig mange med særlige erfaringer og interesser, og heldigvis melder nogle sig også til at bruge dem til fælles bedste. Vagn Andersen og Ole Sonne, som begge har arbejdet meget med medicinske og farmaceutiske spørgsmål har tilbudt deres at hjælpe med at referere og vurdere artikler om disse emner, Derfor har bestyrelsen bedt dem om at danne et udvalg, som rådgiver bestyrelsen og skriver artikler om medicin og kosttilskud m.v. til Nyhedsbrevet. Det ses i dette nummer i Ole Sonnes artikler om undersøgelser af den alternative medicin hajbrusk og hajleverolie og om et kosttilskud ved navn "Immuno Pro".

"Medicinudvalget" hører gerne ideer til, hvad medlemmerne kan tænke sig at få beskrevet og vurderet i Nyhedsbrevet, men kan naturligvis ikke påtage sig ansvaret for personlig rådgivning om medicin - det er og forbliver lægernes opgave og ansvar.

Vagn Andersen har telefon 64 41 16 47 og Ole Sonne har 47 38 39 06

Johs. Honoré

PROPA - NYT

Midtjylland og Midtsjælland på vej med dannelse af lokalforeninger

Fra begyndelsen i maj har det været hensigten for PROPA, at landsdelene skal danne lokalforeninger, sådan at medlemmerne over hele landet kan mødes nemt til informationsmøder og støtte hinanden gennem samtalegruppemøder. Det lokale foreningsliv må nødvendigvis gro frem hvor der er en lokal vilje. Bestyrelsen kan støtte, men medlemmerne skal tage initiativet. Derfor er det en stor fornøjelse at se initiativgrupper opstå flere steder i landet.

I mødekalenderen kan medlemmerne denne gang se, at en PROPA-lokalgruppe i det midtjyske inviterer Prostatakræft-patienter og deres pårørende fra hele området til et kombineret informations- og samtalegruppemøde torsdag den 15. februar i Kræftens Bekæmpelses rådgivningscenter i Århus.

Ligeså vil medlemmerne på Midtsjælland se, at en lokalgruppe arrangerer informationsmøde for alle interesserede hele oplandet den 21. februar på Amtssygehuset i Roskilde. Samme gruppe inviterer patienter og pårørende til samtalegruppemøde i Amtssygehuset i Køge den 7. marts.

Vi ønsker held og lykke med disse initiativer - og med andre lokale tiltag, som måtte være undervejs, og vi yder gerne hjælp.

Bestyrelsen.

Nyhedsbrevet skal have ny redaktør

Den hidtidige redaktør fra netværkets dage og siden PROPA blev dannet som forening Johannes Honoré ønsker af personlige grunde at trække sig tilbage efter maj-nummerets udsendelse.

Derfor søger bestyrelsen kontakt med et eller flere medlemmer, som kan og vil påtage sig dette arbejde. Det er frivilligt og uden betaling, men bestyrelsen stiller computer med printer og e-mail til rådighed for redaktøren, ligesom der ydes tilskud til telefon og forsendelsesomkostninger dækkes.

Nyhedsbrevet udkommer fire gange om året og desuden udsendes særnummer med indbydelse til landsmøde og generalforsamling.

Interesserede bedes henvende sig til formanden Ole Mortensen (tlf. 43 73 13 16) eller sekretær og redaktør Johs. Honoré (tlf. 46 32 27 18).

Hvem vil passe mødekalenderen i Nyhedsbrevet og på PROPAs hjemmeside?

PROPA søger en frivillig medhjælper, som har computer og e-mail-forbindelse, til at varetage mødekalenderen. Dels skal den bruges i Nyhedsbrevet, hver gang det udkommer, men dels skal den vedligeholdes og opdateres på PROPAs hjemmeside under Kræftens Bekæmpelse. Tor Øyan, Kræftens Bekæmpelse, vil instruere den som vil påtage sig arbejdet. Interesserede bedes henvende sig til formanden Ole Mortensen (tlf. 43 73 13 16) eller sekretær og redaktør Johs. Honoré (tlf. 46 32 27 18).

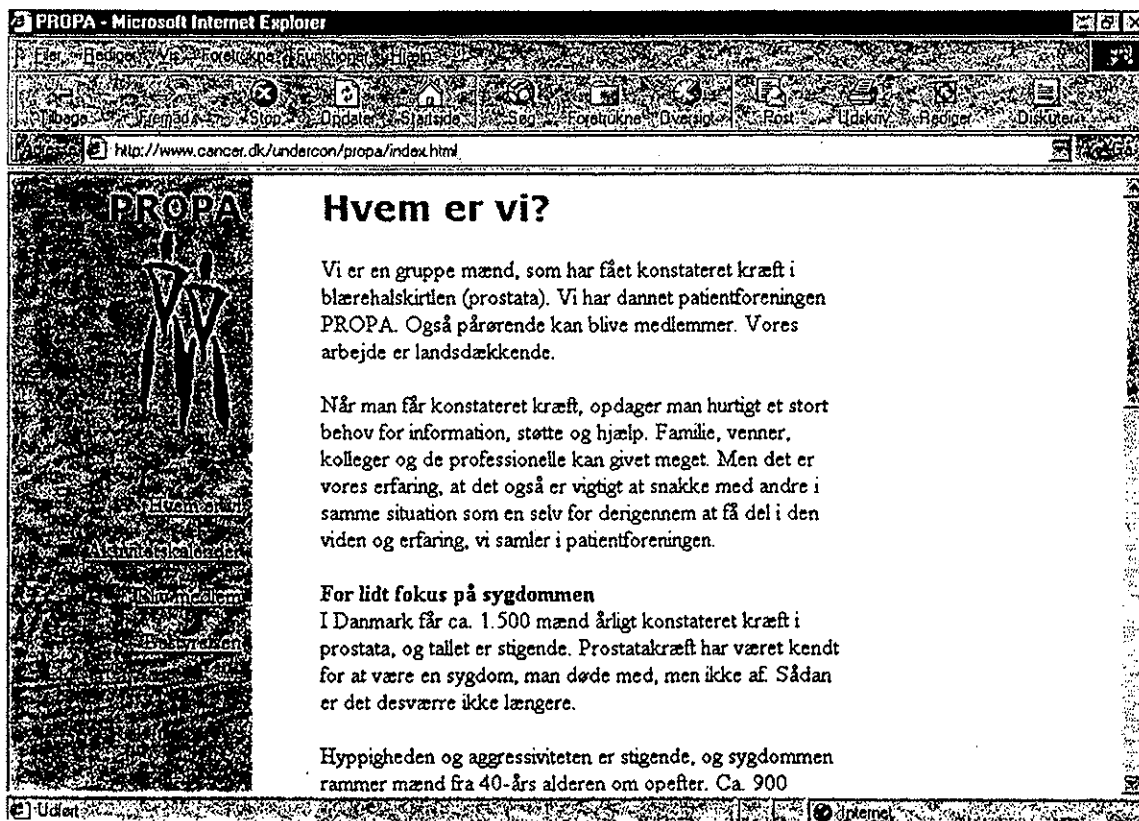
Hjælp til at pakke Nyhedsbrevet

Da vi efterhånden har et oplag på 1000 stk., er det blevet et ganske stort arbejde at putte dem i kuverter og sætte adresselabels på. Det beder vi medlemmer med bopæl i nærheden af Lyngby om at melde sig til, så vi kan få en passende stor gruppe, der på skift kan træde til, når Nyhedsbrevet skal sendes.

Henvend dig venligst til Erna Christensen eller Johs. Honoré, se tlf.nummer i bestyrelseslisten på næstsidste side i bladet.

PROPA her fået hjemmeside

På adressen www.cancer.dk/propa finder du den nye hjemmeside. Den ser sådan ud:

MØDEKALENDER - HELE LANDET:

ÅRSMØDE OG GENERALFORSAMLING I ODENSE

PROPAs bestyrelse indbyder til
årsmøde og generalforsamling

lørdag den 28. april kl. 11-15.30

i auditoriet, Patologisk Institut, Odense Universitetshospital

Program: 11.00: Velkomst
11.05: Overlæge Peter Iversen:
Prostatakræft – sygdommen og dens behandling
Foredrag og spørgsmål
12.15: Frokost – PROPA er vært
13.15: Generalforsamling
Indkaldelse og program i martsnummeret af Nyhedsbrev
14.15: Docent, Ph.D. Søren Brøgger Christensen:
Fra plante til lægemiddel
- om udviklingen af kemoterapi til prostatakræft
15.15: Årsmødet afsluttes.

MØDEKALENDER - JYLLAND

Informationsmøde i Aalborg

Alle prostatakræftpatienter og deres pårørende indbydes til møde

Tirsdag den 6. Marts kl. 19.00 – 21.00

ledet af repræsentanter for PROPAs bestyrelse.

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Rådgivningscentret, Vesterå 5, Aalborg.

Overlæge Niels Harving, Urologisk Afdeling, Aalborg Sygehus fortæller om Prostatakræft og dens behandling.

Centerleder Jens Christoffersen, Kræftens Bekæmpelses rådgivningscenter Aalborg fortæller om patienters og pårørendes mulighed for psykisk og social støtte.

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse, Ålborg

MØDEKALENDER - JYLLAND**Informations- og samtalegruppemøde i Århus**

Prostatakræftpatienter og deres pårørende indbydes til møde.

Torsdag den 15. Februar kl. 16.00 til ca. 20.00

Indbyder: Propa lokalgruppe

Sted og tilmelding: Kræftens Bekæmpelses rådgivningscenter, M.P.Bruunsgade 29, 8000 Århus C Telefon 86 19 88 11.

Dagsorden: **Orientering om Propa, nyheder m.v. Propas lokaludvalg**
Tema – kost/kosttilskud
Fortsættelse af samtaler fra sidste møde
Eventuelt

Spisning ca. kl. 18.00.

Smørrebrød. Antal forudbestilles ved tilmelding (pr. stk. kr. 11).

Drikkevarer kan købes.

Tilmelding 86 19 88 11 (åbningstid kl. 9 – 16). Senest 12. Februar 2001.

MØDEKALENDER SYDJYLLAND -FYN

Informationsmøde i Kolding

Lokalforeningen for Fyn, Syd- og Sønderjylland indbyder til informationsmøde

Torsdag den 8. Februar kl. 19.00 – 21.00

Overlæge Finn Rasmussen og
Antssygehuset i Herlev

Læge Børge Thing Mortensen
Roskilde Universitetscenter

Forsøgsarbejdet på Amtssygehuset i Herlev med dendritcelle-terapi (vaccine af eget blod) som mulig ny metode i behandlingen af prostatakræft (se Propa nyhedsbrev oktober 2000).

Sted: Foredragssalen, Kolding Sygehus.

Alle interesserede er velkomne.

I bedes selv medbringe drikkevarer (vand/kaffe/the) hvis samme ønskes i pausen.

Tilmelding senest dagen før mødet til KB rådgivningscentret i Odense, tlf. 66 11 32 00.

MØDEKALENDER – JYLLAND -FYN**Samtalegruppemøde i Kolding**

Alle prostatakræftpatienter og pårørende indbydes til samtalegruppemøde

Onsdag den 28. Marts kl. 19.00 – 21.30

Ledet af medlemmer af Lokalforeningen for Fyn, Syd- og Sønderjylland.

Sted: Foredragssalen, Kolding Sygehus.

I bedes selv medbringe drikkevarer (vand/kaffe/the) hvis samme ønskes i pausen.

Tilmelding senest dagen før mødet til KB rådgivningscentret i Odense, tlf. 66 11 32 00.

MØDEKALENDER – SJÆLLAND OG OMLIGGENDE ØER**Informationsmøde i Roskilde**

Propa – Initiativgruppen for Roskilde indbyder herved prostatakræftpatienter og deres pårørende, samt alle interesserede også udenfor amtet til informationsmøde

Onsdag den 21. Februar kl. 19.00 – 21.30

Overlægerne Jens Thorup Andersen og Claus Dahl.

Prostatakræft – diagnosticering og behandlingsmuligheder

Foredrag og efterfølgende spørgetid:

I pausen gratis kaffe/the (tag selv brød med).

Derefter kort orientering om PROPA, Roskilde amts lokalforening.

Sted: Roskilde Amtssygehus, Foredragssalen, Kantinebygningen, adgang fra Østergade eller Østervang, P-plads lige overfor.

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse, Lyngby - tlf. 45 93 51 51.

Samtalegruppemøde i Køge

Propa – Initiativgruppen for Roskilde amt indbyder herved prostatakræftpatienter og deres pårørende til samtalegruppemøde

Onsdag den 7. Marts kl. 19.00 – 21.30

Gratis kaffe/the i pausen (tag selv brød med)

Sted: Roskilde Amtssygehus, Køge, opgang 1, 1.sal overfor hovedindgangen,

Lykkebæksvej 1, Ølby.

Tilmelding: Kræftens bekæmpelse, Lyngby – tlf. 45 93 51 51.

MØDEKALENDER – KØBENHAVN OG OMEGN

Samtalegruppemøde i Lyngby

Lokalforeningen for københavnsområdet og Frederiksborg amt indbyder hermed prostatapatienter og deres pårørende til samtalegruppemøde

Onsdag den 28. februar kl. 19.00 – 21.30

Sted: Kræftens bekæmpelse, Rådgivningscentret, Nørregårdsvej 10, Lyngby.

Der serveres gratis kaffe/the og en småkage.

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse, Lyngby – tlf. 45 93 51 51

Informationsmøde i København

Lokalforeningen for københavnsområdet og Frederiksborg amt indbyder hermed prostatapatienter og deres pårørende til informationsmøde

Onsdag den 21. marts kl. 19.00 – 21.30

Professor, cand. psyk., dr. med. Bobby Zachariae

Psykoonkologisk forskningsenhed, Århus Universitetshospital:

Psykologiske og sociale forholds betydning for kræft

Foredrag med efterfølgende spørgsmål og debat.

I pausen mulighed for at købe øl og vand-

Sted: Kræftens Bekæmpelse, Kantinen, Strandboulevarden 49, København Ø.

Tilmelding: Kræftens Bekæmpelse, Lyngby – tlf. 45 93 51 51.

Bestyrelsesmedlemmernes navne og adresser:*Sjælland og omliggende øer:*

Ole Mortensen, Strandparksvej 6, 2665 Vallensbæk Str.
tlf.: 43 73 13 16 e-mail: O-M@get2net.dk

formand

Johs. Honoré, Åvej 8, 4000 Roskilde
tlf.: 46 32 27 18

sekretær*Fyn, Syd- og Sønderjylland og omliggende øer:*

Erik Baunbæk, Eghavevej 6 E, Troense, 5700 Svendborg
tlf.: 62 22 78 87 e-mail: E.Baunbæk@get2net.dk

næstformand

Gunnar Petersen, Krogvej 9, 6720 Nordby Fanø
tlf./ fax: 75 16 25 26 e-mail: swann@get2net.dk

Midt- og Nordjylland:

Herlev Prangsgaard, Birkevej 6, 7600 Struer
tlf.: 97 85 33 71 e-mail: herlevp@mail.tele.dk

kasserer*Pårørende:*

Erna Christensen, Th. Philipsensvej 51, 2770 Kastrup
tlf.: 32 50 74 50

Suppleanternes navne og adresser:*Sjælland og omliggende øer:*

Poul Jørgensen, Strandvejen 98, 2. th., 2900 Hellerup
tlf.: 39 61 23 41

Fyn, Syd- og Sønderjylland og omliggende øer:

Vagn Andersen, Majsvej 20, 5500 Middelfart
tlf.: 64 41 16 47

Flemming Hammershøj, Strandvænget 21, 6000 Kolding
tlf.: 75 54 31 13

Midt- og Nordjylland:

Ole Breiner, Holger Drachmansvej 12, 8660 Skanderborg
tlf.: 86 52 31 52 e-mail: Breinerio@wanadoo.dk

Pårørende:

Astrid Flood, Hymersvej 7, 3000 Helsingør
tlf.: 49 21 24 19

Nyhedsbrevet udgives af PROPA, Prostatacancer-patientforeningen i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse.

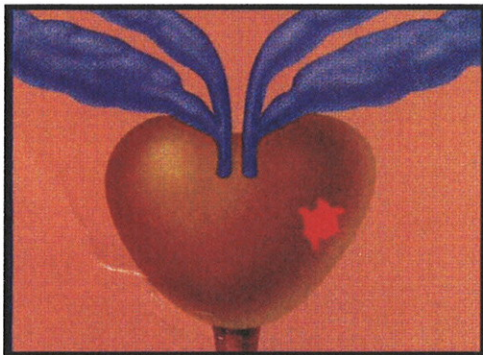
Stof til næste Nyhedsbrev bedes sendt senest den 12.3. 2001 til redaktøren i kopi eller e-mail (se nedenfor) og til lyngby@cancer.dk

Redaktør: Johs Honoré, Åvej 8, 4000 Roskilde
Tlf. 46 32 27 18
E-mail: johanneshonore@get2net.dk

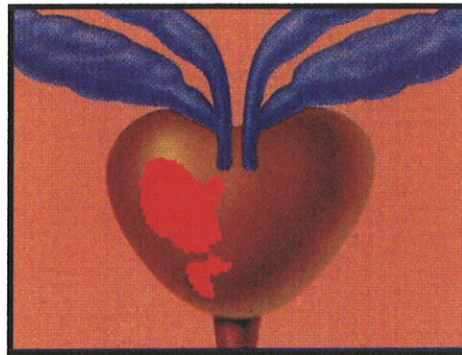
Ekspedition: Kræftens Bekæmpelse, Rådgivningscentret,
Nørgaardsvej 10, 2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 45 93 51 51 - Fax 45 93 28 44 - e-mail: lyngby@cancer.dk

Tryk: Vester Kopi

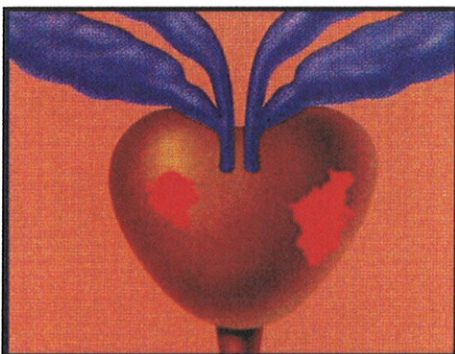
Antal: 1.000

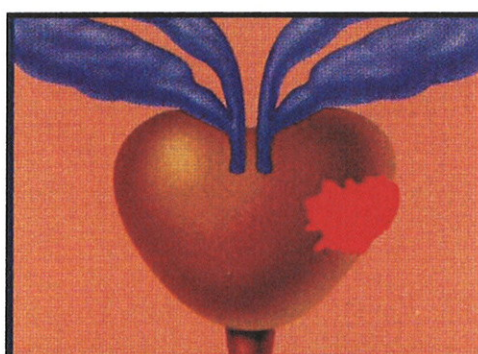
Figur 1: Svulstens udbredelse T2a

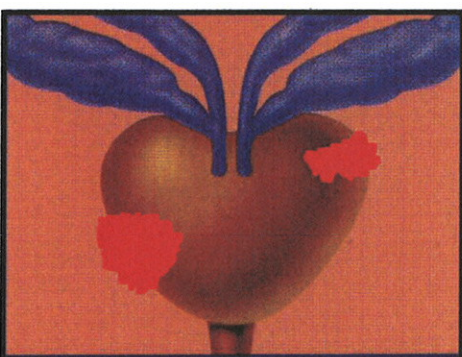
Figur 2: Svulstens udbredelse T2b

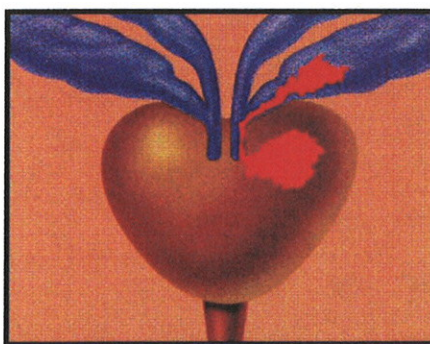
Figur 3: Svulstens udbredelse T2c

Figur 4: Svulstens udbredelse T3a

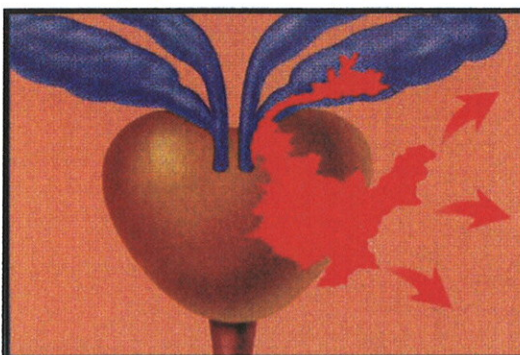
Figur 5: Svulstens udbredelse T3b

Figur 6: Svulstens udbredelse T3c

Figur 7: Svulstens udbredelse T4a

Figur 8: Svulstens udbredelse T4b